N^RO 37.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 6. FEBURARII ROKU 1798 WE WTOREK

z Petersburga 15 Stycznia

Półkownik Woiewodskoy otrzymał rangę General Maiora i Szefa Oreuburgskiego pułku dragonii. Półkownik Xiąże Golicin wyniesiony do tegoż stopnia, otrzymał Szefowstwo Sankt-Poterzburskiego regimentu grenadyerow. Podpółkownicy: Titow, Draszkowicz. Jakowlew, Kobl Xiąże Hoficin, Buszen zostaia Półkownikami. Półkownik Graf Broglio Generał Maiorem i Szefem Jamburskiego regimentu Kurassyerow. Półkownik Czieczerin Generał Maiorem i Kommendantem Pskowskiego Półku Dragonii.

z Wiednia 17 Stycznia

Gdy wóyska Francuzkie stosniąc się do traktatu w Campo Formio zawartego ustępować zaczely z kraiow niegdy Weneckich, Austryackie do nich wkroczyły dla obięcia na rzecz Cesarza Jmć. D. 9 t. m. Pierwsza kolumna pod Komendą Generała Artilleryi Hrabiego de Wallis weszła do Udine i Cividale, d. zas 10 nastąpiła za nią druga pod Generał Lieutenantem Xiążęciem de Reuss, i obiela w dzierżawę, Palmanuova, Codnipo, i Rescinto.

Gdzietylko weszły woyska Cesarskie, przyimowane były od mieszkańcow z radosnym okrzykiem, i głośnym życzeniem szczęścia i pomyslnosci Monarsze nowemu. D. 10 Stycznia złożone w Presburgu powszechne zgromadzenie względem rozpuszczenia korpusow Węgierskich Insurgengentow; zagaiał Ferniowski Konsiliarz mową do okoliczności stosowaną; po którey czytano pismo następuiące,

My Franciszek 2 &c. Gdy pokoy miedzy nami a RPtą Francuzką na d. 17 Pazdziernika w Campo Formio przez wyznaczonych do tego pełnomocnikow zawarty. z obu stron ratifikowany po zeszłey 1 Grudnia w Rastad zamianie traktatu, zupełney nabył ważności i mocy, osadziliśmy za rzecz przyzwoitą uwiadomić łaskawie poddaństwo, iż przyszedł moment szczęśliwy, w którym Szlachetna milicya ma otrzymać chwalebną i pełną zaszczytu odprawe, osoby zaś do iey składu wchodzące do progow oyczystych powrócić.

Wyliczywszy potym zasługi wielkie całego Korpusu, kończy Monarcha: Nie wątpiemy, iż w dalszym czasie, gdyby ostateczna i nieuchronney obrony potrzeba zniewoliła nas do podniesienia oręża, znaydziemy w pospolitym ruszeniu narodu Węgierskiego podobną gorliwość, iaką przed obliczem świata niedawno się distingwował. Po przeczytaniu tego pisma, Gałgoczy miał rzecz do przytomnych Officyerow Szlachetney milicyi, Hrabia zaś Amade do Hussarskich i piechotnych.

Kuryer Neapolitański przywiozł tu pierwszą wiadomość o przypadkach w Rzymie zdarzonych d. 28 Grudnia. Niektórzy wszystko przypisuią rewolucyonistom. Wymawiaią się Francuzi, iż do rozruchow nie wchodzili; czas prawdę wyiaśni. To pewna, iż Ambassador Buonaparte nie uważaiąc na proźby naysilnieysze Kardynała Doria, z groźbą Rzym opuścił. Ociec S. miał prosić o pomoc Króla Dwóch Sicilii; i mówią że 19 tys: piechoty i 6 tys: iazdy Neapolitańskiey spiesznym krokiem do Państw Kościelnych zbliżyć się rozkaz odebrało.

Donoszą z Semlina, iż Passwan Oglou utrzymuie się do tych czas w Semendryi, chociaż Basza Belgradzki dokłada starania naywiększego, ażeby mu wydrzeć twierdzę. W tym celu wysłał z miasta Kawaleryą; mieszkańcow zaś Serwii wielkiemi obietnicami zachęcić usiłuie, ażeby ze wszech stron uderzywszy na buntownikow, żadnego nieżywili. Wprzód nieco, wezwał do ustąpienia z Semendryi dobrowolnego; lecz odpowiedzieli, że to uczyniwszy nie będą mogli stanąć przed walecznym wodzem swoim.

Człowiek ten, jak mówią, iest Greczyn zbissurmaniony. Wkrótce przyiść musi do walney bitwy. Diwizya buntownikow trzyma w opasaniu część wyższą Belgradu, lecz nie maiąc ciężkiey artilleryi, głodem chyba miasto do poddania się przymusi. Scisniony tym czasem garnizon, z naszey strony odbiera znaczne posiłki. Niedawno wysłano 4 tys: cętnarow mąki.

Chociaż pierwszy szturm padł nieszczęsliwie na iego stronę, Passwan Oglou

iakożkolwiek zawiedziony w nadzieiach, nie odstąpił zamysłu. W Belgradzie nie ma nad 6 tyś: zbroynego ludu. To widząc spokoyni mieszczanie, znaiąc też śmiałość odwagę, i ogromną buntownikow potęgę, w znaczney liczbie przenoszą się codziennie do Semlina.

Dowiaduiemy się z Wołoszczyzny, iż Porta Ottomańska ruszyć w pole kazała dwóm korpusom przez Nissa i Novi Bazar, z wyraźnym zaleceniem uderzenia zewsząd na Passwan Oglou; lecz armia Sułtana iako nieprzenosząca 15 tyś: żołnierza, nie odważyła się potkać buntownikow w otwartym polu. Opieszałość rządu niedostarczaiącego wcześnie potrzebnych posiłkow, każe wnosić, iż buntownicy w samym Diwanie licznych i potężnych przyiaciół maią.

Y to ieszcze przydaią, iż Porta iuż zdarła część okropney zasłony, którą przepaść bezdenną ukrywała, i zamyśla wszystko wyiawić Europie, iak tylko o wszystkim lepiey się przekona. Temi dniami Poseł Turecki w Wiedniu mieszkaiący doniosł Dworowi naszemu, iż w tey stolicy drukuią się buntownicze pisma w ięzykach Greckim i Tureckim, które potym po całym Państwie Ottomańskim rozsyłane bywaią.

Ministrowie nań aresztować natychmiast kazali kupca Greckiego Argenti, który w rzeczy samey pisma pomienione wydawał. Drukarza do odpowiedzi pociągniono. D. 4 t. m. Basza Belgradzki kazał zapowiedzieć mieszkańcom zbiegłym do kraiow Austryackich, iż bez żadnego niebespieczeństwa powracać mogą do Oyczyzny, nie lękaiąc się buntownikow. Nikt przecie wierzyć nie chce temu zapewnieniu; nikt powracać nie śmie.

To iest dobrze wiadomo, iż pod czas ich niebytności żołnierze wszystkie domy zrabowali, zabieraiąc nawet ołow z okien. Basza u niektórych kupców pożyczył 30 tyś: piastrow. U iednego wziął gwałtem równą pierwszey summę, przymusił do ucieczki, i życie wydarł. Naynowsze listy z Grecyi potwierdzaią wiadomość dawniey rozgłoszoną o powszechnym powstaniu mieszkańcow na obalenie rządu dawnego.

Tak nagłą odmianę w sposobie myślenia Grekow, sprawić miały pisma po całym kraiu wcześnie rozrzucane, które lud przysposobiły do nowości. Nie tylko znaczna liczba Turkow, ale też Baszowie niektórzy do tego związku przystąpili, którego rozerwanie iuż nie będzie tak łatwym dla Porty Ottomańskiey. W Morei, Candii, i Ciprze Chrześcianie dotąd przez Mahometanow okrutnym sposobem uciskani, ogłosić się mieli wolnemi, i nieprzyiacioł swoich znaczną wyrznąć liczbę.

z Londinu 12 Stycznia z Gazety Berlińskiey.

Dnia wczorayszego Król Jmć przesłał Izbom parlamentowym pismo następuiące: Król Jmć za rzecz osądził przyzwoitą donieść Parlamentowi swoiemu, iż według wiadomości niedawno odebranych. Francya przed się bierze środki, czyni przygotowania, które podobno innego zamiaru nie maia, iak wykonanie proiektu głośno przed światem oswiadczonego, napadnienia W. Britańnii.

Ponieważ zaś Król Jmć nieograniczoną ufność położył w gorliwości i odwadze narodu walczącego za wolność i niepodległość swoię, przeto trwa niezwruszenie, w tey myśli, iż zuchwałe nieprzyiaciela zamiary upadną bezskutecznie z pohańbieniem i szkodą onego. Z tym wszystkim troskliwość Oycowska o bespieczeństwo i szczęśliwość całego ludu wkłada na Monarchę obowiązek konieczny, ażeby potrzebney nie zaniedbywał ostróżności.

Czynić więc wszystko iest gotow, cokolwiek w krytyczney Królestwa situacyi znaydzie przyzwoitego do obrony Tronu i narodu; stosuiąc się zaś do prawa zapadłego niedawno w Parlemencie względem powiększenia milicyi, Król Jmć oświadcza obu Izbom iż każe ruszać w pole niektórym diwizyom, gdzie i kiedy mu się będzie podobało... Parlament iednogłośnie odpisał, oświadczaiąc Monarsze wdzięczność i podziękowanie.

Nowe prawo względem podwyższenia podatkow dawnieyszych wczora trzeci raz czytane, pochwalone sankcyą Królewską potwierdzone zostało. W Izbie wyższey 6 Parow tylko stawało z oppozycyą, między któremi znaydował się młodziuchny Lord Holland, synowiec P. Fox; który pierwszy raz mówiąc w poważnym zgromadzeniu, wiele przykrych zarzutow czynił Ministrom, naśladuiąc Stryia swoiego.

12 tyś: Ludzi kunsztem zegarmistrzowskim bawiących się w Londinie Cosentry, &c. podali Parlamentowi proźbę przeciw prawu zapadłemu. Sessye obu izb odwołane zostały do kilku tygodni. Wczora za odebraniem wiadomości o poddaniu Francuzom twierdzy Mogunckiey, Ministrowie gabinetowi odprawili długą konferencyą. Wiele Hrabstw w Irlandyi znowu ogłoszono za zbuntowane; wielu Obywatelow z pomienionego kraiu szukaiąc spokoyności wynosi się do Ameryki.

Wczora widzieliśmy wchodzące do naszey stolicy cząstki 48 regimentu. Z 1500 ludzi złożony, gdy do S. Domingo odpłynoł, wszystkich postradał rożnemi przypadkami, tak dalece, iż ledwie 43 ludzi powróciło chorych. Z tego przykładu miarkować można, iak szkodliwe iest Eu-

ropeyczykom powietrze w Indyi Zachodniey. Nie ma ieszcze pewności, iak rząd nasz postąpi z wyspą S. Domingo.

Procz powracaiących z niey żołnierzy mamy wiadomość, iż dowodzca łotrow nazwiskiem Jean François wkroczywszy na czele 100 zbroynych Murzynow do Fort Dauphin, wyrznoł wszystkich Europeyczykow. Garnizon z 800 Hiszpanow złożony zimno patrzał na przypadek okropny. Xiąże de Clarence blisko Portsmouth stawić kazał obelisk na pamiątkę walecznych rycerzow poległych w bitwie 11 Pazdziernika z Batawami. Piszą z Philadelfii, iż kongres Amerykański wyznaczył Deputacyą z 5 osob złożoną do roztrząśnienia mowy Prezydenta swoiego Adams. Co gdy się stało, i rapport przeczytano, dali reprezentanci odpowiedź, następuiące wyrazy między innemi zawieraiącą.

Z żalem patrzemy na okropną situacyą niektórych Mocarstw Europeyskich. Zyczyćby należało, ażeby Stany Ameryki Ziednoczoney, morzem przedzielone od teatru woiennego i niezgod szarpiących narody, dalekie od wszelkiey chciwosci, o własną iedynie pomyslnosć troskliwe, poglądały na krwawą scenę z politowaniem, iakiego warci są przyiaciele pokoiu i ludzkosci.

Lecz ubolewaiąc nad cudzym nieszczęsciem i niedolą, trudno iest oka nie zwrócić na niebespieczeństwa nam samym groźne, które lada chwilę narod zniszczyć mogą. Mamy nadzieię, iż zacny Stanow Prezydent nie przestanie usiłować, ażeby klęski przewidziane odwrócił. Z naszey strony wszystko łożyć gotowi iesteśmy, wszelkie czynić ofiary iakich wyciągać będzie honor, szczęśliwość i zbawienie całego narodu.

Z tych wyrazow należy wnosić, iż między władzą RPtey Amerykańskiey wykonawczą i Prawodawcami, zupełna kwitnie iednomyslność. Okręta neutralne nie przestaia broni dostarczać zbuntowanym Irlandczykom; co też musi bydź przyczyną trwaiących rozruchow w tym Królestwie. Korsarze nieprzyiacielscy liczniey nad inne czasy krążą około brzegow naszych; z nich ieden niedawno 6 statkow na morzu północnym zabranych do Bergen uprowadził.

North syn sławnego niegdy Ministra mianowany został Wielkorządcą Ceylanu. Papiery nasze dziś na 47 od sta staneły. Wczora Direktorowie Bankowi uchwalili diwidendę akcyonistom półroczną po 3 od sta. Podobna iest Kompanii wschodnio-Indyiskiey; co zwłaszcza przy tak wielkich wydatkach, zadziwiać nie powinno. Często przybywaią Kuryerowie od Kapitana Coates, który pracuie w Praryżu nad zamianą niewolnikow; nie słychać iednak, żeby negocyacye zbliżały się do końca.

z Paryża 16 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Generał Buonaparte w domu Ministra morskiego częste miewa konferencye z naydystyngwowańszemi Officyerami flotnemi. Niedawno ieszsze do rady wezwnano z odległych mieysc Obywatelow Girardin, Labretonniere, Lavilleau, mianowicie zaś La Charite, który w pamiętney bitwie 12 Kwietnia r. 1782 kommenderuiąc okrętem Bargundya od 74 armat, u zwycięzcy Admirała Rodney zasłużył sobie na pochwałę i szacunek.

W Porcie Bresteńskim roboty idą teraz z naywiększym pospiechem. Już zaczęto pracować nad uzbroieniem wielkich okrętow. Przewożowe statki zewsząd na to mieysce maią bydź zprowadzone. Wice Admirał Lalarge odebrał zalecenie od Ministra, ażeby zniosłszy się z Direktorem portu wszystko sposobił do przyszłey wyprawy. Na pieniądzach nie zbywa. Lud morski odebrawszy już dwumiesięczna zaległość, ma nadzieię, iż reszta będzie zwrócona.

Do tegoż portu zprowadzaią z Toulonu siódmą półbrigadę morskiey artilleryi; trzy tey podobne w Brest iuż się znayduią, czwarta z L'Orient przybędzie; ze wszystkich wybrani będą kanonierowie do woiennych okrętow potrzebni. Naostatek wiele batalionow spiesznym krokiem posuwa się do nadbrzeżow Oceanu na wzmocnienie armii Angielska zwaney. Generał Buonaparte ofiarował z swoiey strony 25 tyś: liwrow na wiadomą wyprawę. Wszyscy Ministrowie daią pensyi roczney część trzecią.

Deputatow Geneweńskich, którzy przybyli uskarżać się na zcieśnienie handlu swoiego przez zakazaną kontrabandę, ostrzegł Direktoriat, iż daremnie w Paryżu bawić będą. Ambassador Buonaparte za powrótem zasiadać ma w Radzie 500 iako Reprezentant Corsikański. Telegraf do korrespondencyi Rastadskiey zupełnie iest urzadzony. Goniec nadzwyczayny powiozł Generałowi en chef Berthier roskaz do Mediolanu, ażeby z armią ruszał ku Rzymowi i odniosł pomstę za zamordowanie Generała Duphot.

Waleczny młodzieniec, który się distingwował w armiach Pireneyskiey i Włoskiey, miał bydź Szefem Grenadyerow w Angielskiey. Obywatel który się wsławił wynalezieniem nowych młynow do rafinowania prochow i saletry, tudzież lekkiey i do przewiezienia łatwey artilleryi, prosił i otrzymał pozwolenie budowania statkow płytkich, którym ogień skały morskie, i nieprzyiacioł kule szko-

dźić nie będą. Jak tylko zbuduie, sam pierwszy chce się narazić na pełne niebespieczeństwa doświadczenie.

Nieprzestaią po wszystkich miastach zabierać Angielskie towary. Direktoryat wcześnie Administratorom przesłał roskazy stosowne, z tym warunkiem, ażeby przed d. 4 t. m. otwierane nie były. Stało się więc, iż nikt o nich nie wiedział, nikt też nic utaić nie mógł. Trudno zgadnąć, iak wielką szkodę poniosą kupcy, i co rząd uczyni z pomienionemi towarami. Powiadaią iż chce wydać wszystkie narodom postronnym wypłacaiąc dług onym należny za zboże kupione w przeszłych latach, gdy porty Francuzkie zamknięte były.

Comeyras wysłany iest do urządzenia Departamentow Corcyry, Ithaki, i Morza Egeyskiego; z których powrócił niedawno, iak z Rzymu doniesiono, młody Beauharnois, syn pierwszego małżonka Generałowey Buonaparte. Naczelnik Mainotow, narodu w Morei Spartańskiego do którego Generał en chef przed dwóma miesiącami wysłał Deputowanych, przysłał na wzaiem swoiego, ten się znaydować ma w Ankonie. Hrabia Cabarrus Ambassador Hiszpański przybył do naszey stolicy.

Minister policyi listem okolicznym wyraził, iż zabronione iest w kraiu całym używanie dzwonow. Tayleyrand Perigord pisał do Ambassadora Buonaparte imieniem Direktoryatu, chwaląc postępek iego, i zapewniaiąc iż RPta krzywdy swoiey dochodzić będzie. Tenże Poseł odebrał iuż w Florencyi następuiący list od Kardynała Doria Pamphili Sekretarza Stanu, d. 28 Grudnia.

Niżey podpisany odebrał z żalem bilet Obywatela Buonaparte; z niemnieyszym podpisuie pasport żądany. — Nie śmie prosić Ambassadora, ażeby wyiazd swóy zatrzymał; lecz przyłączyć odważa się list Margrabiego Massimi, w którym nie opisuiąc szczegułow nieszczęśliwego zdarzenia, śmiele za prawdą uznaie to wszystko, cokolwiek Ambassador według znaiomey rzetelności swoiey, doniesie Direktoryatowi.

Słabość zdrowia nie pozwoliła dziś Oycu S. dowiedzieć się o tym zdarzeniu. Wątpić nie można, iż będzie zmartwiony nieskończenie odebrawszy tak fatalną wiadomość, Stan iego zapewne się pogorszy. Jednakże rząd gotow iest wszystko uczynić czego RPta Francuzka domagać się będzie, szukaiąc sprawiedliwey za to nadgrody, do czego Dwór Rzymski nienależał. W ręku iest Ambassadora to zachować, co brat iego postanowił w Tolentino szlachetnie; w tey nadziei zostaie.

Kardynał Doria Pamphili.

Direktoryat od Rady 500 zapytany, iak wielkie są długi na Departamentach Belgickich hypotekowane, zasiągnowszy potrzebnych wiadomości, przesłał one Zgromadzeniu Prawodawczemu. Pokazuie się iż licząc w iedno długi zaciągnione przez Duchowieństwo, Stany Prowincyonalne, miasta, i Cesarza Imci, aż do zaczęcia teraznieyszey woyny, summy do ktorych wypłacenia obowiązaną iest RPta przez traktat w Campo Formio zawarty, wynioszą 300 millionow liwrow.

z Berlina 27 Stycznia z Gazety Berlińskiey.

Ostatniego czwartku Akademia Scyencyi i nauk wyzwolonych, w dzień doroczny założenia swoiego miała publiczne posiedzenie. Zagaił one Sekretarz Merian mową do okoliczności stosowną. Direktor Achard czytał pismo o skutkach zgęszczonego powietrza, pokazuiąc doświadczeniem, iak to pomaga do wzrostu roślin, przedłużenia życia zwierzętom &c. Denina czytał dissertacyą o zwyczaiach dawnych Germanow zachowuiących się u Niemcow dzisieyszych Klaproth o elementach min złotych Transilwanii; doniosł razem o wynalezieniu nowego metallu, czyli osobliwszego gatunku minery złotey, którą Tellurium nazywa.

Goyon naostatek Hrabia zakończył posiedzenie czytaiąc wymowne pismo, w którym pokazał iak potężnie płeć piękna zawsze wpływała do nayznakomitszych na świecie przypadkow, dowodząc rzecz przykładami wziętemi z historyi dawney i teraznieyszey. Opisywał charakter Clelii, Weturyi, Lucrecyi, Wirginii, Wolumnii, &c. Lord Lewison Gower Poseł Króla Imci W. Britannii przybył do naszey stolicy z powinszowaniem nowemu Monarsze wstąpienia na Tron General Lieutenant Bischofswerder od służby iest uwolniony.

z Mediolanu 3 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Generał en-chef Berthier wyiechał do Mantui. Za nim udał się na toż mieysce Generał Artillerii Lespinasse. Odwoża do Francyi wszystkie działa, które nie są koniecznie potrzebne do obrony twierdz Cisalpińskich. Poseł Oyca S. miał pierwszą audiencyą u Direktoryatu d. ostatniego Grudnia. Nie mamy urzędowego doniesienia o zaszłych w Rzymie rozruchach. Doniosł cokolwiek o tym Direktoryat zgromadzeniu prawodawczemu. To wiemy, iż woyska nasze postępuią w głąb Państw Kościelnych.

Xięstwo Urbino, i cała Marchia Ankońska bunt podniosły; woyska nasze zaięły całą krainę; żołnierze Papiescy ustąpili mieysca bez odporu. Nie zbywało nam przynaymniey na pozornych przyczynach.

№ 37.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 6. FEBRUARII ROKU 1798. WE WTOREK

Dokończenie z Mediolanu:

Powiadaią iż Direktoryat legiony do departamentow granicznych cofnąć kazał; lecz Arcy Biskup Saluzzo Gnoernator w Pesaro prosił usilnie kommenderuiącego Generała, ażeby przybył mu na ratunek,, rozruch uśmierzył, i krwie przelaniu zapobiegł. Toż samo stać się miało w Urbino, Fossombrone, Sinigaglia &c.

Kilka iuz razy w zgromadzeniu prawodawczym roztrząsano, czyliby nie było rzeczą przyzwoitą dobra Duchowne ogłosić narodowemi. U nas równie iak u Francuzow chcą ten stan przymusić do wiadomey przysięgi 2 Stycznia ma bydź uroczyście obchodzone święto wdzięczności od nas należney narodowi Francuzkiemu Rada starszych odrzuciła proiekt przynaglania bogatszyoh familii do pożyczenia skarbowi 5 millionow. Dobra więc Maltańskie oddane pod zarządzenie Direktoriatu.

Podobnym sposobem Rada starszych odrzuciła rezolucyą, która nakazywała ażeby wszyscy ludu reprezentanci na znak urzędowania swoiego medal na piersiach nosili. Z Rovigo wiadomość odbieramy, że diwizya Generała Dumas złożona z 6 regimentow dragonii iutro z tegoż miasta i okolic rusza powracaiąc do granic Francuzkich. Mnnicipalność wyspy Corfou i innych od Wenecyi oderwanych wysłać postanowiła deputacyą z podziękowaniem Genrałowi Buonaparte.

z Bononii 6 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Odebralismy nowe wiadomości o Rzymskich rozruchach. Drogość żywności pozorną do nich dała przyczynę. Z rana d. 27 lud się zgromadził narzekaiąc głośno na niedostatek; nic iednak złego się nie stało d. 28 rząd podwoić kazał straże woyskiem regularnym i milicyą mieyską; ogłoszono przytym iż wszelkie kupienia się są zabronione. Buntownicy na to nie zważaiąc, w większey niż przedtym liczbie, uderzyli na dragonią, i dwóch żołnierzy trupem położyli.

Udali się więc do pałacu Corsini i wpadli do śrzodka, chociaż mieszkał w nim Ambassador Francuzki. Ten zganiwszy ich postępek, oświadczył iż sami odpowiedzą za wszystko. Wpadła też diwizya kawaleryi na dziedziniec dla rozproszenia rokoszanow. Na on czas wyszedł Buonaparte z Generałami Duphot i Sherlock; a przystąpiwszy do ludu głosno powiedział, iż chce zgodę przywrócić. Lecz gdy z gminu niektórzy grozić w tymże czasie żołnierzom śmieři, ci ognia, dali nieszczęściem stało się, iż Duphot padł trupem.

Trwoga i zamieszanie coraz wzrastały, wielu buntownikow życie utraciło. Dnia następuiącego wyszła od rządu proklamacya. zakazuiąca ażeby cudzoziemcom żadney krzywdy nie czyniono. Wyiechał do Florencyi Ambassador Kardynał zaś Brasohi i P. Galeppi do Neapolu, szukaiąc, iak mówią, rady i ratunku u Króla Jmći dwóch Sicilii. Trudno zgadnąć, iakie skutki wynikną z tak okropnego zdarzenia; przewidzieć iednak można, iż muszą bydź niemiłe Dworowi Rzymskiemu, zwłaszcza, ieżeli ludzie niespokoyni złośliwie tłómaczyć zechcą, to wszystko co się stało w mieście od d. 17 do 29 Grudnia

z Hagi 19 Stycznia z Gazety Leydeńskiey.

Ostatnie posiedzenia Zgromadzenia Batawow narodowego ożywiły nadzieię, iż po długim oczekiwaniu kiedyzkolwiek oglądać przecie będziemy RPtę ugruntowaną na zasadach nieodmienney i stałey Konstitucyi. Na wniosek Reprezentanta Gevers postanowiono wysłać deputacyą do kommissyi zatrudniaiącey się dziełem wielkim, zachęcaiąc onę do pospiechu. Wypełniła to deputacya na d. 11; Kommissya zaś d. 15 doniosła Zgromadzeniu, iak daleko postąpiła, iakich trzymała się prawideł, przydaiąc, iż według wszelkiego podobieństwa rzecz całą dokończy na dzień lutego ostatni. Prezydent Kommissyi Ockersse mowę zakończył na przysiędze, iż zbawi Oyczyznę lub umrze; całe zgromadzenie poszło za tym przykładem, i podobną przysięgę uroczyście wykonało.

z Wenecyi 10 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Austryackie woyska iuż wkroczyły wczora do Udine 4 Deputowanych wyszło z miasta na spotkanie; klucze od nich przyimował Generał Wallis. Arcy-Biskup z całym Duchowieństwem witał go u bram mieyskich. Potym wszyscy udawszy się do katedralnego Koscioła Te Deum spiewali. Wieczorem teatr był illuminowany. Austryacy wnidą do Wenecyi pewnie d. 18. Hrabia Wallis tu mieszkać będzie, że mu są poruczone interessa polityczne i ekonomiczne. Graf Pellegrini należec ma do ciwilnych, Baron Hoetinger do skarbowych.

Regimenta składaiące diwizyą Generała Bernadotte, które stały w Friulu Weneckim, zupełnie iuż ustąpiły z tey Prowincyi; część do miasta naszego przybyła. Francuzi nie chcą prowadzić do portow swoich Bucentaura; lecz gdy się nikt nie znalazł coby żądał kupić ten okręt sławny w dziejach Weneckich, republikanie postanowili rozebrać na sztuki, i przewieść tym sposobem do Toulonu statek budowli osobliwszey, na którą żadnego nakładu nie oszczędzano.

z Genui 28 Grudnia z Gazety Berlinskiey.

Spokoyność publiczną raz ieszcze w mieście naszym zamieszano d. 25. Po południu na kilku mieysach razem usłyszeliśmy strzelanie, które acz przerywane trwało blisko dwóch godzin. Trwoga rozeszła się między Obywatelami woyska Francuzkie wzięły się do broni, w przednieyszych twierdzach uczyniono potrzebną ostróżność, miasto zdawało się obleżone. Nic iednak nie nastąpiło gorszego; nie śmieli nic czynić ludzie niespokoyni, zatrwożeni groźnym widokiem, iaki oczom ich ukazał Generał Francuzki. Pokazało się iż w Corsyce choroby tylko panuią zaraźliwe, nie zaś morowe powietrze: iak w początkach głoszono.

z Anspach 11 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Dziś odebraliśmy z Ratisbony pewną wiadomość, iż Kommissarz Cesarski Baron de Hugel urzędownie doniosł Posłom seymowym, że woyska Austryackie zaiąć maią linią rozciągaiącą się od Waldsassen w wyższym Palatinacie o 2 mile od Egry na granicach Czeskich, aż do Passau, z tamtąd zaś idąc w górę rzeki Jnn aż do Jnsprück. Tym sposobem nie tylko Arcy Biskupstwo Saltzburgskie-Biskupstwo Passawskie i Opactwo Berchtelsgaden, ale też część Elektorstwa Bawarskiego leżąca między rzekami Nab, Dunaiem, Czechami, i na prawey stronie rzeki Jnn, zaięte zostaną.

z Szwaycarow 10 Stycznia z Gazety Berlinskiey.

Przywiązanie do kraiu swoiego zdaie się sił u nas nabierać. Część większa mieszkańcow postanowiła utrzymywać dawną narodu niepodległość i konstitucyą. Propozycya od stanow seymuiących w Arau wszystkim przesłana Cantonom, ażeby Konfederacya r. 1501 odnowioną została, znayduie wielu stronnikow. Już Canton Schafhausen postanowił wezwać wieśniakow do wspomnioney konfederacyi. Rozumiemy iż Canton Zurich póydzie za tym przykładem. Wczora wszystkich tam Obywatelow zwołano, dla naradzenia się w dziele nayważnieyszym. Regencya Berneńska do Lausanny wysłała deputacyą, z oświadczeniem, iż na sprawiedliwe kraiu Waud żądania wzgląd chce miec przyzwoity.

Taż sama Regencya odpowiedziała na zapytanie Direktoryatu Francuzkiego, iż wprawdzie kazała woysko zgromadzać; lecz to się stało iedynie celem zasłonienia granic, mianowicie po naiechaniu dzierżaw Biskupa Bizileyskiego między Szwaycarskiemi położonych. Naostatek gotowa iest wytłumaczyć się Direktoryatowi ze wszystkich zarzutow i negocyacye rozpocząć. Dla tego więc posyła Deputowanego do Paryża, z mocą zupełną.

z Lausanny 5 Stycznia z Gazety Berlinskiey.

Wyrok Direktoryatu zaręczaiący bespieczeństwo osobiste wszystkim kraiu Waud mieszkańcom, sprawił skutek spodziewany. Natychmiast roznosić po domach zaczęto pisma, wzywaiąc Obywatelow, ażeby rzecz w nich zawartą podpisem swoim ztwierdzili stało się. Przekładamy Berneńskiey regencyi, ażeby weyrzeć chciała w stan wnętrzny tey Prowincyi, i co dawnym prawom się przeciwi, poprawiła. podaiemy zaś do tego następuiące śrzodki: zwołanie stanow kraiu całego, lub zesłanie Kommissarzow Berneńskich do miast naszych i gromad, na wysłuchanie skarg, prozb, i krzywd poczynionych; rząd rapport odebrawszy będzie mógł należną każdemu domierzyć sprawiedliwość. Rada 200 roztrząsa dziś pomienione pismo. Rozruchow żadnych nie ma w kraiu: policya naydzielnieyszych śrzodkow używa na utrzymanie publiczney spokoyności.